

KESTÄVÄN KEHITYKSEN STRATEGIARYHMÄN TYÖN
TULOKSENA LAADITTU EHDOTUS
27.6.2013

Suomi, jonka haluamme 2050 – Kestävän kehityksen yhteiskuntasitoumus

Visio: Luonnon kantokyvyn rajoissa hyvinvoiva Suomi

"Vuonna 2050 Suomessa jokainen ihminen on arvokas yhteiskunnan jäsen. Suomi on hyvinvointiyhteiskunta, joka luo perustan ja edellytykset kansalaisten, yhteisöjen ja yritysten kestäväälle toiminnalle. Luonnon kantokykyä ei ylitetä ja luonnonvaroja käytetään kestäväällä tavalla. Suomi edistää rauhaa, tasa-arvoa ja oikeudenmukaisuutta sekä tarjoaa käytännöllisiä ja kestäviä ratkaisuja maailman ongelmiin."

Elämme maapallonlaajuista suurta muutosta, jonka hallinta edellyttää määrätietoista yhteisiä toimia seuraavina vuosikymmeninä. Maailmanlaajuisesti tarkasteltuna ekologiset riskirajat on ylitetty ainakin luonnon monimuotoisuuden, ilmastonmuutoksen sekä tyypen kierron osalta. Äärimmäisessä köyhyydessä elää yli miljardi ihmistä ja vielä suurempi määrä on ilman riittävää toimeentuloa, sähköä ja ruokaa. Suomen kansallisia haasteita kestäväälle kehitykselle ovat suuri materiaalikulutus ja hiilidioksidipäästöt, **joka toisen luontotyypin** uhanalaisuus, talouden kestävyysvaje ja arvonluonti sekä hyvinvointivaltion turvaaminen.

Kestävä kehitys on välttämättömyys, jonka saavuttamiseksi on tehtävä yhteistyötä niin hallinnon, järjestöjen, yritysten, tutkijoiden kuin kansalaisten kesken. Tarvitsemme yhteisesti hyväksytyjä päämääriä ja tavoitteita sekä sitoutumista niiden toteuttamiseen kunkin oman erityisosaamisen ja edellytysten pohjalta. Vain siten voimme hyödyntää muutosten tuomat mahdollisuudet parhaalla mahdollisella tavalla.

Visio: "Luonnon kantokykyä kunnioittava hyvinvoiva Suomi" / TVO

Visio on kovin ympäröivä. Herättää kysymyksen, että eikö nyt jokainen ihminen ole arvokas yhteiskunnan jäsen? Eikö Suomi ole jo hyvinvointiyhteiskunta? Eikö rauhaa jne edistetä? Mitä uutta visiossa on, mihin pyritään? - Vai pitäisikö visiossa lukea, että on edelleen? Toki luonnonvarojen käytön kestävyudessa on parantamista. / Tutkija, HKI kaupunki

Ilmastonmuutos on niin vakava asia, että se olisi tärkeää nostaa jo kursivoituun ingressiin. Esimerkiksi: "Suomi on hiilineutraali yhteiskunta, jossa luonnon kantokykyä ei ylitetä... ." /Tutkija, Kela

Ehdotuksen visiossa mainitaan Suomen kansallisena haasteena kestäväälle kehitykselle "talouden kestävyysvaje ja arvonluonti". Tästä muotoilusta jää epäselväksi, mitä arvonluonnilla tarkoitetaan ja millä tavalla se on haaste kestäväälle kehitykselle. Epäselväksi saattaa jäädä myös tarkoitetaanko talouden kestävyysvajeella väestön ikääntymisestä johtuvaa kestävyysvajetta vai jotain muuta. Tätä kohtaa olisi siis syytä täsmentää. /Suomen Yrittäjät

Meidän on kannettava vastuumme maailmanlaajuisten kestävän kehityksen sitoumusten kansallisesta toimeenpanosta sekä luotava paikallisia ja innovatiivisia ratkaisuja. Kestävän kehityksen edistäminen konkreettisesti vaatii:

- yhteistä tahtoa ratkaista ongelmat,
- ymmärrystä ja osaamista,
- vastuunottajia, johtajia ja edelläkävijöitä,
- tehokkaampaa yhteistä toimintaa ja yhteiskunnallista ohjausta sekä
- vaikuttavampia toimintatapoja.

Näihin tarpeisiin vastaamiseksi me, Suomen kestävän kehityksen toimikunnan jäsenet, sitoudumme kestävän kehityksen edistämiseen ja kutsumme kaikki toimijat ja kansalaiset mukaan yhteiseen yhteiskuntasitoustyöhön.

Yhteiset tavoitteemme

Jotta vuoden 2050 visio toteutuisi, on Suomessa keskityttävä seuraavien tavoitteiden edistämiseen. Tavoitteet tarkastelevat kestävää kehitystä ihmisten ja ympäristön hyvinvoinnin, terveen ja kestävän talouden sekä kestävien elämäntapojen edistämisen näkökulmasta. Niiden muodostamisessa on pyritty ottamaan huomioon kestävän kehityksen periaatteet: globaali vastuu, sukupolvet ylittävä ajattelu, luonnon kantokyvyn rajallisuus, yhdessä tekeminen sekä tietojen ja taitojen luova käyttö. Periaatteet on kuvattu tarkemmin jäljempänä.

HUOM! Esitetyt mittarit ovat ideoita. Varsinaisen ehdotuksen mittareista tekee Kestävän kehityksen toimikunnan pääsihteeristö indikaattoriverkoston asiantuntijoiden tuella.

Tavoite

1. Yhdenvertaiset mahdollisuudet hyvinvointiin

Kaikille yhteiskunnan jäsenille taataan mahdollisuudet hyvään terveyteen, koulutukseen ja työllistymiseen. Ylläpidämme korkeaa koulutustasoa ja yleissivistystä. Vähennämme eriarvoisuutta turvaamalla riittävän toimeentulon ja perusturvan. Kiinnitämme erityistä huomiota lasten ja nuorten hyvinvointiin. Varmistamme kaikille yhdenvertaiset ja tasa-arvoiset hyvinvointipalvelut. Vaikutamme osaltamme siihen, että äärimmäinen köyhyys

Tavoite1:

Vaikutamme osaltamme siihen, että äärimmäinen köyhyys [ja eriarvoisuus](#) saataisiin poistettua koko maailmasta / Kepa

saataisiin poistettua maailmasta.

2. Osallistuvien kansalaisten yhteiskunta

Vahvistamme demokratiaa ja kaikkien tasa-arvoisia mahdollisuuksia vaikuttaa omaan elämäänsä ja yhteisiin asioihin. Erityisesti tuemme nuorten yhteiskunnallista osallistumista. Vahvistamme hallinnon läpinäkyvyyttä: avoin ja julkinen tieto lisää kansalaisten luottamusta ja mahdollisuuksia vaikuttaa yhteiskunnallisiin asioihin. Edistämme kulttuurista monimuotoisuutta ja suvaitsevaisuutta, jotta myös kaikki vähemmistöt voivat osallistua täysipainoisesti yhteiskunnan kehittämiseen. Osallistumme aktiivisesti kansainväliseen yhteistyöhön rauhan ja turvallisuuden, ihmisoikeuksien sekä kestävä kehityksen edistämiseksi.

3. Työtä kestävästi

Muutos kohti kestävämpää taloutta toteutetaan muun muassa työpaikkoja lisäämällä ja työn tuottavuutta ja laatua parantamalla. Tavoitteenamme on korkea työllisyysaste. Kehitämme koulutus- ja sosiaaliturvajärjestelmiä muuttuvien osaamis-, työmarkkina- ja toimeentulotarpeiden mukaisesti. Tuemme nuorten työllistymistä, valjastamme maahanmuuttajien osaamisen ja avaamme väyliä osatyökykyisten osallistumiseen työelämään. Edistämme yrittäjyyttä ja innovaatioita sekä kehitämme palvelusektoria. Edesautamme teollisuuden uusiutumista, jotta saamme lisää korkean jalostusarvon ja tuottavuuden työpaikkoja. Parannamme työelämän laatua lisäämällä työntekijöiden mahdollisuuksia vaikuttaa

Tavoite2:

Lisäys: *”Erityisesti tuemme nuorten yhteiskunnallista osallistumista ja mahdollisuuksia vaikuttaa omassa lähiympäristössään.”* Perustelu: Lisäyksen kanssa tavoite olisi linjassa ko. asiaa koskevan seuraavan hallitusohjelman tavoitteen kanssa: *”Kehitetään lasten ja nuorten kuulemista sekä osallistumismahdollisuuksia oman lähiympäristönsä suunnitteluun sekä ympäristöpolitiikan päätöksentekoon”.* /Suomen ympäristökasvatuksen seura

Ylläpidämme kulttuurista monimuotoisuutta ja suvaitsevaisuutta, jotta myös kaikki vähemmistöt voivat täysipainoisesti osallistua yhteiskunnan kehittämiseen. Suomi kantaa vastuunsa osallistuu aktiivisesti kansainväliseen yhteistyöhön rauhan ja turvallisuuden, ihmisoikeuksien sekä kestävä kehityksen edistämiseksi. /Kepa

Tähän kaipasi kansalaisaktiivisuuden esiin nostamista. Tällaisenaan suositukset perustuvat pitkälti perinteiseen osallistumiseen äänestämällä. /Tutkija Syke

tavoite 3:

Vihreän talouden maininta puuttuu. Olisi tärkeää, että sitoumuksen eri osat peilaisivat toisiaan, eli ei lokeroitaisi vihreitä asioita 7-9 kohdalle ja jätettäisi ne täältä pois. Esim. rivin 9 jälkeen voisi kirjata: Tuemme vihreän talouden työpaikkojen syntyä. /Tutkija ,Syke

Hyvä otsikko, mutta alla oleva teksti ei sisällä ehkäpä tärkeintä asiaa: *työn ekologista kestävyyttä*. Kaikki työhän ei sellaista ole (saastuttava työ, suuria päästöjä aiheuttava työ) eikä myöskään kaikki työ ole eettisesti kestävä (esim. turkistarhaus, eläinten tehotuotanto). Nyt virkkeet jäävät tämän vuoksi erilleen kokonaisuutena ymmärretystä kestävydestä. Esimerkiksi ”tavoittemme on korkea työllisyysaste” ei sisällä minkäänlaista lisäluonnehdintaa siitä, millaisiin töihin ihmisiä olisi hyvä työllistää. Sen voisi saada hyvin yksinkertaisesti, kuten lisäämällä virkkeen: ”Edistämme ja suosimme

työnsä ja työympäristönsä kehittämiseen sekä luomalla mahdollisuuksia joustaviin työtapoihin ja työaikajärjestelyihin. Kestävä kehitys otetaan osaksi kaikkien alojen koulutusta ja elinikäistä oppimista.

4. Hiilineutraali yhteiskunta

Tavoitteenamme on hiilineutraali yhteiskunta, johon pääsemiseksi toteutamme kansallista tiekarttaa¹ kohti vuotta 2050. Keskeisiä keinoja tavoitteen saavuttamiseksi ovat energiatehokkuuden nostaminen ja uusiutuvien energiamuotojen käytön tehostaminen.

Kehitämme älykkäitä ja monimuotoisia rakenteita, kuten liikenne- ja energiajärjestelmiä, jotka mahdollistavat ja edistävät uusiutuvien energiamuotojen käyttöä ja energian säästöä sekä kannustavat kotitalouksia vaikuttamaan energiankulutukseensa. Panostamme innovatiivisten energiateknologioiden kehittämiseen ja uuteen liiketoimintaan.

vihreää työtä ympäristöongelmien ratkaisemiseksi”. Lisäksi virkkeessä ”Edesautamme teollisuuden uusiutumista, jotta saamme lisää EKOLOGISESTI VASTUULLISIA korkean jalostusarvon ja tuottavuuden työpaikkoja” voisi olla esimerkiksi jotain isoilla kirjaimilla ehdottamani täydennyksen kaltaista ./Tutkija Kela

Tavoite 4.

Tavoitellaan hiilineutraalia yhteiskuntaa, johon pääsemiseksi toteutetaan kansallista tiekarttaa kohti vuotta 2050. Keskeisiä keinoja ovat [kunnianhimoiset päästörajoitukset](#), energiatehokkuuden nostaminen, ja uusiutuvien energiamuotojen käytön tehostaminen [ja fossiilienergian exit-strategia](#). / Kepa

Energiapolitiikassa keskeisellä sijalla ovat kestävän kehityksen ja ympäristötavoitteiden integrointi energiatalouteen, energian saatavuuden turvaaminen, energian kilpailukykyinen hinta sekä EU:ssa yhteisesti asetettujen energia- ja ilmastotavoitteiden toteuttaminen. Näiden toteutumista tukee vähähiilinen energiantuotanto, joten toivomme sen lisättäväksi kohdan 4. toiseen lauseeseen: Keskeisiä keinoja tavoitteen saavuttamiseksi ovat energiatehokkuuden nostaminen, [vähähiiliseen energiantuotantoon panostaminen](#) ja uusiutuvien energiamuotojen käytön tehostaminen. /TVO

[Kannetaan historiallinen vastuu suurista kasvihuonekaasupäästöistä ja tuetaan myös kehitysmaiden siirtymistä vähähiilisiin tai hiilineutraaleihin kehitysmalleihin.](#) / Kepa

Jos ensin saataisiin Suomeen uusitutuvaa ja sitten vasta niiden käytön tehostaminen on ajankohtaista jos sittenkään, koska nykyään tupataan toteuttamaan tehokkaasti jo lähtökohtaisesti. /Energieollisuus

Mitä tarkoittaa älykkäät liikenne ja energiajärjestelmät, muuta kuin konkreettisesti älykästä siirtoverkkoa? / Energieollisuus

Ilmastopäästöjä on vähennettävä kunnianhimoisesti jo tällä vuosikymmenellä, jotta vuoden 2050 ilmastotavoitteet voidaan saavuttaa. Suomen tavoitteessa hiilidioksidipäästöjen vähentämiseksi on otettava huomioon Suomen erityispiirteet sekä energia- ja ilmastopolitiikan vaikutukset myös taloudelliseen ja yhteiskunnalliseen kehitykseen. /TVO

¹ Vuoteen 2050 tähtäävän vähähiilisen tiekartan valmistelu on käynnistynyt keväällä työ- ja elinkeinoministeriön johdolla.

5. Luonnonvarojen kantokyvyn huomioiva kulutus

Vähennämme luonnonvarojen kulutusta kestäväälle ja maailmanlaajuisesti **reilulle** tasolle vuoteen 2050 mennessä². Tavoitteen saavuttamiseksi lisäämme resurssitehokkuutta ja edistämme uusiutumattomien materiaalien kierrätystä ja suljettuja materiaalin kiertoja. Panostamme siihen, että kuluttajat ja yritykset pienentävät omaa ekologista jalanjälkeään. Teemme kuluttajien luonnonvaroja säästävät valinnat asumisessa, liikenteessä ja ruokailussa mahdollisimman helpoiksi ja kannattaviksi. Vahvistamme toiminnassamme kestäviä valintoja arvostavia asenteita. Tuemme aineettomaan kulutukseen perustuvia elämäntapoja sekä niitä tukevia palveluja.

6. Kestävät yhdyskunnat ja paikallisyhteisöt

Luomme kestäviä yhdyskuntia, joissa työpaikat, asuminen, monipuoliset palvelut, kestävät liikennejärjestelmät ja viheralueet tukevat

Tavoite 5.

Otsikko: Elinkaaren aikainen kulutus /TVO

Otsikko: Luonnonvarojen kantokyvyn huomioiva **elämäntapa**. Perustelu: Luonnonvarojen kulutuksen vähentäminen kestäväälle tasolle ei ole pelkästään kulutukseen, vaan koko elämäntapaan liittyvä asia. Lisäksi tavoitteeseen lisätään vahva kasvatuksen näkökulma, sillä kun on kyse kuluttamisesta/elämäntavan muutoksesta, ei voida sivuuttaa kasvatusta ohjauskeinona: *”Vahvistamme toiminnassamme kestäviä valintoja arvostavia asenteita ja mahdollistamme kestävä elämäntavan mukaisten toimintatapojen oppimisen kaikissa ikäryhmissä.* /Suomen ympäristökasvatuksen seura

Panostamme siihen, että kuluttajat ja yritykset saavat riittävästi tietoa ja valmiuksia ekologisen jalanjälkensä pienentämiseksi ja kulutuksensa vähentämiseksi. Tuemme erilaisin intensiivien ja muun muassa verotuksen keinoin eemme kuluttajien luonnonvaroja säästävät valinnat asumisessa, liikenteessä ja ruokailussa mahdollisimman helpoiksi ja kannattaviksi sekä panostamme kestäviä valintoja arvostavien asenteiden vahvistamiseen. Ohjamme yrityksiä ja yhteisöjä tarjoamaan kuluttajille tuotteita ja palveluita, jotka on tuotettu kestävästi. Tuemme aineettomaan kulutukseen perustuvia elämäntapoja sekä niitä tukevia palveluja. / Kepa

Muotoilu ”maailman laajuisesti reilulle tasolle” on ongelmallinen, koska maailmanlaajuisesti reilua tasoa on vaikeaa määritellä. Ehdotamme muotoiluksi ”vähennämme luonnonvarojen kulusta kestäväälle tasolle vuoteen 2050 mennessä”. / Suomen Yrittäjät

Tavoitteessa todetaan, että ”panostamme siihen, että kuluttajat ja yritykset pienentävät omaa ekologista jalanjälkeään”. Varsinkaan pienissä yrityksissä ei ole asiantuntemusta eikä resursseja selvittää ja pienentää kaikkia yrityksen ympäristövaikutuksia. Siksi ehdotamme mainittuun kohtaan muotoilua ”panostamme siihen, että kuluttajilla ja yrityksillä on paremmat /Suomen Yrittäjät

tavoite 6:

Täältä puuttuu viherrakenne. Yhdyskuntien ekosysteemipalveluiden parissa monet kaupungit kuten esim. Tampere, Sipoo ja Lahti tekevät jo nyt hartiavoimin töitä. Rivin 7 puolivälin jälkeen voisi lisätä:

² Tämän lauseen loppuosan muotoilusta (’maailmanlaajuisesti reilulle tasolle...’) ei ryhmässä saavutettu yksimielisyyttä, vaan osa jäsenistä vastusti kyseistä muotoilua.

taloudellista, sosiaalista ja ympäristön hyvinvointia. Vahvistamme paikallisyhteisöjä kehittämällä toimintamalleja ja paikallista päätöksentekoa, jotta asukkailla on mahdollisuudet luoda viihtyisiä ja terveellisiä elinympäristöjä. Vähennämme liikennetarvetta, lisäämme etätyöjärjestelyjä sekä **vahvistamme verkko yhteyksiä** ja sähköistä viestintää. Varaudumme muuttuviin ilmasto- ja vesioloihin ja edistämme ilmastonmuutokseen sopeutumista paikallisesti.

7. Resurssiviisas talous

Suomi ja suomalaiset edistävät ja tarjoavat kestäviä ja kilpailukykyisiä ratkaisuja kansallisesti ja globaalisti. Yrityksemme ovat maailmanlaajuisesti arvostettuja yhteiskuntavastuullisessa liiketoiminnassa. Viisas resurssien hyödyntäminen on yritysten ja yhteisöjen kilpailuetu sekä perusta ympäristöliiketoiminnalle. Suomi tarjoaa maailman parhaimmat testimarkkinat ja toimintaympäristön ympäristöinnovaatioille ja kestäväälle kasvulle. Panostamme erityisesti puhtaaseen teknologiaan, korkeatasoiseen tutkimukseen, biotalouteen ja uusiutuvaan energiaan sekä aineettomien palvelujen ja tuotteiden kehittämiseen ja tuottamiseen.

8. Luontoa kunnioittava päätöksenteko

Luonnonarvot otetaan huomioon päätöksenteossa ja taloudellisessa toiminnassa, jotta luonnon monimuotoisuuden köyhtyminen pysähtyy vuoteen 2020 mennessä. Kasvatamme tietoisuutta luonnon monimuotoisuuden merkityksestä, jotta hallinto, kunnat, yritykset ja kansalaiset huomioivat sen toiminnassaan. Vahvistamme luonnon monimuotoisuutta ja luonnonvarojen kestäväää käyttöä edistävää taloudellista ohjausta. Poistamme

Varmistamme asukkaalle viherrakenteen, joka tukee virkistäytymistä, oppimista ja terveyttä. Mittariksi kävisi Viheralueiden saavutettavuusaste. / Tutkija, Syke

Mitä verkkoja tarkoitetaan; tietoliikenne-, viestintä- vai sähkönsiirtoverkot?? /Energieollisuus

tavoite 7:

Otsikko: Kestävä Viisas resurssien hyödyntäminen/ Kepa

Edistetään luonnonvarojen kestävämpää käyttöä edellyttämällä suomalaisyrityksiltä yhteiskuntavastuuraportointia ja toimimalla kansainvälistä veronkiertoa vastaan. /Kepa

Maininta ekosysteemipalveluista puuttuu, rivin 4 puolenvälin jälkeen voisi lisätä. Ekosysteemeillämme on paljon tarjottavaa ihmisten hyvinvoinnin tarpeisiin/ Tutkija Syke

”Suomi tarjoaa.... toimintaympäristön ympäristöinnovaatioille ja kestäväällä kasvulla”. Miksi kasvulle? Aikaisemmin sitoumuksessa käytettiin kohdassa 3 muotoilua ”muutos kohti kestävämpää taloutta...” Miksi siis tässäkin ei sanota ”kestävälle TALOUDELLE”? Tässä on ristiriita. Kuten myös tiedämme, yhä useammat tahot ovat sitä mieltä, että talouskasvu on kestäväntöntä. Jos sitoumuksessa puhutaan kestävästä kasvusta, se asemoi sitoumuksen kasvun edistämiseen ja saattaa näin jopa olla vesittämässä sitoumuksen hienoja pyrkimyksiä. Myös Sitran uuden julkaisun otsikko on ”Kestäväntön käy kalliiksi. 10 teesiä kestävään talouteen”. /Tutkija Kela

tavoite 8:

”Luonnonarvot” on kiistanalainen termi joka liittyy ympäristönsuojelulainsäädännön uudistamiseen, siellä sillä tarkoitetaan tiettyjä asioita kuten turvesoita. Ehkä pohdittava ilmaisua. /Energieollisuus

Mikäli halutaan, että tieto muuttuu toiminnaksi, ei pelkkä tietoisuuden kasvattaminen vielä riitä. Ehdotamme, että lisätään tavoitteeseen mukaan asenteiden taso (kohdan 5 mukaan linjassa) esimerkiksi seuraavasti: **”Kasvatamme luonnon**

tai suuntaamme uudelleen ympäristön kannalta haitallisia yhteiskunnan kannustimia ottaen huomioon sosiaaliset, taloudelliset ja kulttuuriset olosuhteet.

monimuotoisuuden arvostusta ja lisäämme tietoisuutta sen merkityksestä, jotta hallinto, kunnat, yritykset ja kansalaiset huomioivat sen toiminnassaan.
/Suomen ympäristökasvatuksen seura

Viimeinen virke ”Poistamme tai suuntaamme uudelleen ympäristön kannalta haitallisia yhteiskunnan kannustimia ottaen huomioon sosiaaliset, taloudelliset ja kulttuuriset olosuhteet” on jollain lailla hämärä. Mitä ”yhteiskunnan kannustimet” ovat? Haitalliset kannustimet - tarkoittaako esim sitä, että turkistarhaus sallitaan edelleen ottaen huomioon turkistarhaajien työllistymistarpeet (vaikka ne olisivat eettisesti kestävämpiä)?/Tutkija Kela

Toimenpiteeksi voisi lisätä Viheralueille rakentaminen kompensoidaan joko määrällisesti tai laadullisesti lähiympäristössä. /Tutkija Hki kaupunki: - -

”Kuluttajien” lisäksi tulisi tehdä luonnonvaroja säästävät valinnat helpoksi myös yrityksille ja julkisille organisaatioille /Tutkija Hki kaupunki

Kestävän kehityksen periaatteemme

Globaali vastuu

Toimintamme vaikutukset ulottuvat pitkälle maamme rajojen ulkopuolelle. Maailman haasteet ovat myös Suomen haasteita ja meillä on mahdollisuus ottaa edelläkävijän rooli yhteisten ongelmien ratkaisemisessa. Globaalin vastuun kantaminen edellyttää oikeudenmukaisuutta: Suomen on varmistettava toiminnallaan myös muiden mahdollisuudet kestäväan kehitykseen ja sitä kautta turvallisuuteen ja rauhaan.

Ylisukupolvinen ajattelu

Toimintamme vaikutuksia on arvioitava pitkälle tulevaisuuteen. Sen sijaan, että edistäisimme lyhyen aikavälin intressejä, tarkastelemme päätöstemme vaikutuksia yli tulevien sukupolvien. Sukupolvet ylittävä näkökulma edellyttää laajojen kokonaisuuksien hallintaa, ratkaisujen keskinäisten vaikutuksien ymmärtämistä sekä vastuunottoa.

Luonnon kantokyvyn rajallisuus

Maapallon elämää ylläpitävien järjestelmien hyvinvointi on ihmisten hyvinvoinnin edellytys.

Ihmisten määrä ja kulutus lisääntyvät. Luonnon järjestelmien kyky tuottaa ja ylläpitää ihmisten ja muiden lajien hyvinvoinnille elintärkeitä toimintoja on vaarantunut. Toimintamme on sopeutettava luonnon uusiutumis- ja kantokyvyn rajoihin, jotta voimme turvata ihmiskunnan hyvän elämän mahdollisuudet myös tulevaisuudessa.

Yhdessä tekeminen

Kestävän kehityksen toteuttamiseen tarvitaan kaikkia. Jokaisella on oltava valmius kestävien valintojen tekemiseen ja yhteiskunnalliseen vaikuttamiseen. Suomessa asioista kyetään sopimaan yhdessä ja voidaan luottaa yhteiskunnan toimivuuteen. Koko elämänkaaren läpi kantava hyvinvointi ja perusturva luovat perustan kestäväälle yhteiskunnalle.

Tiedot ja taidot luovasti käyttöön

Osaamisen, tiedon, taidon ja luovuuden yhdistäminen on viisaan ja pitkäjänteisen tekemisen edellytys. Tarvitsemme sekä kokemusperäisen että tieteellisen tiedon avoimuutta ja jatkuvaa kehittämistä. Kestävien ratkaisujen löytäminen edellyttää jo olemassa olevan tiedon ja taidon hyödyntämistä sekä yhteistyötä. Aloitteellisuus, kokeileminen ja erehtyminen ovat edellytyksiä uusien ratkaisujen löytymiselle.

Toimenpidesitoumusten solmiminen ja tavoitteiden seuranta

Toimenpidesitoumukset

Tässä asiakirjassa mainittujen tavoitteiden saavuttamiseksi solmitaan hallinnonalojen ja muiden yhteiskunnallisten toimijoiden, kuten yritysten, kuntien, järjestöjen, oppilaitosten ja paikallisten toimijoiden toimenpidesitoumuksia.

Toimenpidesitoumuksilla yhteiskunnan toimijat sitoutuvat omalta osaltaan edistämään tavoitteiden toteutumista. Toimenpidesitoumukset tähtäävät **5–10** vuoden aikana toteutettaviin konkreettisiin toimenpiteisiin, toimintatapojen muutoksiin ja innovatiivisiin kokeiluihin, jotka edistävät yhteisesti sovittuja tavoitteita. Toimijat voivat osallistua konkreettisilla sitoumuksilla kaikkiin tai vain osaan yhteisistä tavoitteista.

Toimenpidesitoumuksien keräämisestä huolehtii kestävä kehityksen toimikunnan pääsihteeri. Kaikki sitoumukset ovat nähtävillä toimikunnan

Miksi yhteiskuntasitoumusta edistetään toimenpidesitoumusten avulla? Eli siis miksi eri nimi? Voisiko selvyuden vuoksi voida käyttää samaa nimeä? /Tutkija Hki kaupunki

Toisessa varsinaisessa kappaleessa yhteistyön tahojen luetteloon voida lisätä myös poliitikot (... yritysten, POLIITIKKOJEN kuin kansalaistenKIN kesken). /Tutkija Kela

Ajatusristiriitaa eli otsikko on 2050 ja tässä puhutaan aikavälistä 2018-2023. Mitkä ovat sitten seuraavien aikajaksojen sitoumukset 2024-> 2050?/ Energiategollisuus

verkkosivustolla.

Yhteiskuntasitoumuksen levittäminen

Monien toimijatahojen tavoittamiseksi ja sitoumustyön levittämiseksi mahdollisimman laajalle, laaditaan suunnitelma siitä, miten (toimintatavat, aikataulut) eri tahojen kanssa edetään. Kestävän kehityksen toimikunta ja pääsihteeristö edistävät aktiivisesti yhteiskuntasitoumuksen toteutumista muun muassa tuomalla osapuolia yhteen neuvottelemaan tarvittavista toimenpiteistä ja siitä, mitä vastuita ja tehtäviä eri tahot ottavat edistääkseen.

Sitoumusprosessi laajentaa TEM:n ja Tekesin käynnistämää Lupaus-prosessia, jonka päämääränä on yhdistää julkisen, yksityisen ja kolmannen sektorin toimenpiteet Suomen kestävän talouden edistämiseksi. Jatkossa nämä kaksi prosessia kytkeytyvät toisiinsa yhteisen toiminnan kautta.

Yhteiskuntasitoumuksen seuranta

Suomen kestävän kehityksen toimikunta edistää ja seuraa yhteiskuntasitoumuksen toteutumista. Yhteisten tavoitteiden sekä yksittäisten toimenpidesitoumusten toteutumista seurataan vaikuttavuus- ja seurantaindikaattoreiden avulla jatkuvasti ja ajantasaisesti. Yhteiskuntasitoumuksen tilannetta seurataan lisäksi vuosittain järjestettävissä tilaisuuksissa.

Kehittämisajatus: Keke-toimikunta voisi haastaa yrityksiä, organisaatioita ja kuntia paitsi tekemään omia sitoumuksia, asettamaan määrällisiä tavoitteita näiden yhteisten tavoitteiden toteuttamiseksi. /Tutkija Hki kaupunki: